

Türk xalqları ədəbiyyatı şöbəsi

Türk xalqları ədəbiyyatı şöbəsinin əməkdaşları 2018-ci ildə 3 kitab, 4 monoqrafiya, 25 qəzet məqaləsi, 17 tezis, bunlardan 15 məqalə və 2 tezis xarici mətbuatda özünə yer alıb. 1 məqalə isə impakt faktorlu jurnalda nəşr olunub.

Şöbədə 1 problem, 3 mövzu üzrə elmi tədqiqat işi aparılıb. 15 mərhələ üzrə 7 iş yerinə yetirilib. Cari ildə 2 mövzu, 6 iş və 12 mərhələ tamamlanıb.

İl ərzində şöbənin müdiri *prof.Məmməd Əliyevin* “Məhtimqulu Fəraqi şerinin poetikası” (B., “Elm və təhsil”, 2018, 120 səh.), “Bədii təfəkkürdə erkən azərbaycançılıq düşüncəsi” (B., “Elm və təhsil”, 2018, 165 səh.), *prof. Nizami Məmmədovun* “Мой Азербайджан” (B., “Elm və təhsil”, 2018, 128 səh.), *dos. Fəridə Vəliyevanın* “Mine Mengi. Əski türk ədəbiyyatı tarixi” (B., “Elm və təhsil”, 2018, 336 səh.), “Yunus Əmrə və folklor” (B., “Elm və təhsil”, 2018, 245 səh.) adlı kitabları çap olunub. *Dos. Xuraman Hümətovanın* “Qabdulla Tukay yaradıcılığı tatar ədəbiyyatının yüksək zirvəsi kimi” məqaləsi AMEA-nın “Xəbərlər” (Ədəbi əlaqələr) jurnalında (2018, №1, səh.153-156), “Mövləvi təriqətinin əsas atribut modeli: səma ayini” məqaləsi “Ədəbiyyat məcmuəsi”ndə, (XXXII c), (B., “Elm və təhsil”, 2018, səh. 230-239), *dos.Fəridə Vəliyevanın* “Divan ədəbiyyatının mütəfəkkirlərindən olan Məsihinin “Vərqa və Gülşa” əsəri folklor kontekstində” məqaləsi Ə.Səfərlinin 80 illik yubleyinə həsr olunmuş Respublika konfransının materiallarında (B., “Elm və təhsil”, 2018, səh.117), “Yunus Əmrə yaradıcılığında bəşəri və ilahi eşq mövzusunun yeri” Bakı Qızlar Universitetinin elmi xəbərlərində (B., 2018, №3, səh 71.), “XIII-XV əsrlər anadilli Türk şerində eşq motivi” “Filologiya məsələləri” jurnalında (B., “Elm və təhsil”, 2018, №13, səh. 229-240), “Hacı Bekdaşi Vəli şeirində əski türk inanclar” məqaləsi “Filologiya məsələləri” jurnalında (B., “Elm və təhsil”, 2018, №14, səh. 224-251), *dos.Eşqanə Babayevanın* (“X.Ə.Adivarın “Tatarcıq” romanında Şərq-Qərb dilemması” AMEA-nın “Xəbərləri”ndə (Humanitar elmlər seriyası, B., “Elm”, №1, 2018, s.160-164), “Faiq Baysalın “Sarduvan” romanında urbanizasiya” məqaləsi Bakı Qızlar Universitetinin Elmi əsərlərində (№3 /35/), (B., 2018, s.77-80), “Güzidə Səbri Aygünün türk ədəbiyyatında mövqeyi” “Ədəbiyyat məcmuəsi”ndə (B., Elm, №1, XXXII c, 2018, s.308-313. və s.), *prof. M.Əliyevin* xarici mətbuatda 3 məqaləsi (“Şah fərmanı”, “Xudafərin”, sayı 165-2018, səh.40-44; “Dədə Qorqud və sərbəst seirimiz”, “Xudafərin”, sayı 168 – 2018; “M.P.Vaqif və Məhtimqulu Fəraqi poeziyasının özəllikləri”. Tehran, “Varlıq” jurnalı, 2018), *Xuraman Hümətovanın* üç məqaləsi (Tasawwuf in teh context of folk poetry // Conferantation ISSUE 123, SPR-II (Special Issue- I), 2018 Hudson, USA, p. 29-36; “Yunus Əmrənin “ Risalətün-nüşhiyyə” məsnəvisi ilk türkdilli məsnəvi kimi”, “Sancaq”, İran, 27

yanvar 2018; “Ayaz İsaki və XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatında milli özünüdərk düşüncəsi” Ayaz İsak və XX əsrin əvvəllərində tatar intibahı Beynəlxalq Elmi konfrans, Kazan. 6-7 sentyabr 2018-ci il, səh. 28-35), *Eşqanə Babayevanın 7 məqaləsi* (Samiha Ayverdi, Necip Fazil Kısakürek və Hüseyin Cavidin eserlərində iç çatışma. Uluslararası Türk Lehçe Araştırmaları Dergisi (TÜRK LAD), Türkiyə, 2 (2018).<http://dergipark.gov.tr/turklad/issue/37638>), s. 196-207; ““Salkım söğütlerin gölgesinde” romanı üzerine bir inceleme” Gazi Türkiyat dergisi, Bahar, Türkiyə, Ankara, 2018/22. s.29-38; “N.F.Kısakürek roman ve hikaye isimlerini içeren mesajlar”, Mevsimler, Sanat-Edebiyat-Kültür dergisi, mart-nisan, sayı14, 2018. s.6-7; “Necip Fazıl Kısakürek’in tiyatro isimlerinde estetik işaretler”, Mevsimler, Sanat-Edebiyat-Kültür, ocak-şubat, s:13, 2018. s.1-3; “Resul Rıza şiirleri üzerine bir değerlendirme”, Mevsimler, Sanat-Edebiyat kültürü, mayıs-haziran, s: 15, 2018, s. 17-20; “Bir sürgünün romanı”, Mevsimler, Sanat –Edebiyat-kültür, ekim-kasım, s:16, 2018, s. 17-20; “XX yüz yılın başlanğıcı Azərbaycan ve Türk Edebiyatında İblis”, Yavuz Akpınar Armağanı, 2018, s. 233-243), *Sədi Sadiyevin 3 məqaləsi* (The south Caucasus. Connection jurnalı nomre 16, seriya 3, 2018, p. 47-57. Method of encryption. Sovremennaya Predizivikatrlstva pred ssqurnosti i otbranata, 1 ci hisse, Bolqaristan, 2018, p.13-18. The evolution of the security environment in the South Caucasus. Avstriya, 14 cu nomre, 2018, p.47-5) çap olunub.

Şöbə il ərzində 18 yerli və beynəlxalq konfransda iştirak edib.

Nizami Tağısoyun “Muxtar Auezovun “Qəddar illər” romanı tarixiliklə bədii gerçəklik kontekstində” məqaləsi Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi. BSU. Ümumillik lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 95-ci ildönümünə həsr olunmuş Azərbaycanşünaslığın aktual problemləri. XI Beynəlxalq elmi konfrans (3-4 may 2018-ci il Bakı-2018, s.325-326), “Muxtar Auezov nəsrində tarixiliklə bədii gerçəkliyin simbiozu” məqaləsi Qərbi Kaspi Universiteti, AMEA Fəlsəfə İnstitutu, AMEA A.A. Bakıxanov adına Tarix İnstitutu. Ümumillik lider Heydər Əliyevin anadan olmasını 95-ci ildönümünə həsr edilmiş “Azadlıq və istiqlaliyyət hər bir xalqın milli sərvətidir” mövzusunda Respublika Elmi Konfransı “Məhtimqulu, Vaqif və Hacıniyaz poeziyasının motiv, mövzu və obrazları müqayisəli-tipoloji təhlil kontekstində” məqaləsi “Məhtimqulu insan qəlbinin mənəvi təbibidir” mövzusunda Türkmənistanın Azərbaycan Respublikasındakı Səfirliyi və AMEA-nın birgə keçirdiyi Beynəlxalq Konfrans. AMEA-nın Mərkəzi Kitabxanası (Bakı, 25 iyun 2018), habelə, Moldovada keçirilmiş konfransın (“Краткий взгляд историю ногайцев məqaləsi Международная научно-практическая конференция, посвященная дню славянской письменности. «Функционирование славянских и других языков в контексте языковой ситуации в Республике Молдова. Комрат, Комратский Государственный Университет, 2018, с. 92-96) materiallarda çap olunub.

Xuraman Hümmətovanın 3 məqaləsi (“Milli ədəbi düşüncə kontekstində təsəvvüf” Elm tarixi və elmşünaslıq: fənlərarası tədqiqatlar” mövzusunda I Beynəlxalq elmi konfransın materiallarında (29-30 oktyabr Bakı 2018). “ Marağalı Əhvədi şeiri: təsəvvüfün davamlı inkişaf konteksti” (4-5 dekabr 2018), “Hacı Bayram Vəli şeirlərində seyri-süluk. AMEA Z. Bünyatov adına Şərqsünaslıq İnstitutu Bakı, Sovet İttifaqı Qəhrəmanı Ziya Bünyatovun xatirəsinə həsr olunmuş Müasir Şərqi aktual problemləri” konfransının materialları (s.469-475)), *Eşqanə Babayevanın 4 məqaləsi* (Cümhuriyyət dövrü türk romanında ictimai-siyasi konfliktə bir nəzər. Azərbaycan Cümhuriyyəti - 100: Müsəlman Şərqiində ilk Parlamentli Respublika (21-23 may 2018-ci il, Beynəlxalq elmi konfransın xülasələri. s.57). H.R.Gürpınarın romanlarında ailə-məişət konfliktini (1920-ci illər romanları əsasında) IV Uluslararası Türk Kültür Coğrafiyasında Təhsil və Sosial Bilimlər Sempozyumu (TURKCESS) kongre özet kitabı, (27-30 haziran,

2018. s.103); XX əsrin əvvəlləri türk romanında dini-fəlsəfi düşüncəyə bir baxış. Sumqayıt Dövlət Universiteti “Mədəniyyətlərarası dioloqda bədii ədəbiyyatın rolu” konfransı (4-5 dekabr 2018); Bahtiyar Vahabzade Azərbaycan-Türkiyə edebi ilişkileri kontekstinde Nevruz Zirvesi Uluslararası B.Vahabzade Azərbaycan kultürü, tarihi ve edebiyatı sempozyumu özet kitabı, 20-23 mart, 2018. s.13-14)), *Fəridə Vəliyevanın* 3 məqaləsi (“XIII-XV əsr anadilli türk ədəbiyyatında kamil insan konsepsiyası”, “Müstəqillik dövründə folklor və dövlət münasibətləri”, “Dövlətçilik və folklor”) *Mehman Həsənovun* 4 məqaləsi (“Heydər Əliyev və Azərbaycan ədəbiyyatı”, “Ç. Aytmatovun “Gün var, əsrə bərabər” romanında üslubi kontekst: Boranlıdan kosmosa qədər”, “Repressiyanın genezisi və başvermə səbəbləri”, “Ceyhun Hacıbəylinin bədii və mətbu irsində repressiya” mövzusunda məruzələri konfrans materiallarında nəşr olunub.

Şöbənin əməkdaşları Mehman Həsənov və Maya Axundova 2018-ci ildə Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Elmin inkişafı Fondunun keçirdiyi “Gənç alim və mütəxəssislərin 4-cü xüsusi-“Mənim ilk qrantım” müsabiqəsinin qalibi olub.

Hazırladı: Əlizadə Əsgərli
AMEA Nizami Gəncəvi adına Ədəbiyyat
İnstitutunun elmi işlər üzrə direktor
müavini, filologiya elmləri doktoru, professor

Məmməd İrac oğlu Əliyev
Türk xalqları ədəbiyyatı şöbəsinin müdiri,
filologiya elmləri doktoru, professor